

УДК 640.4:338.48-6

Топорко Р.С.¹, Кукліна Т.С.²

¹ студент, НУ «Запорізька політехніка»

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка»

РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС ХАРКІВЩИНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ З РФ

Ресторанний бізнес є важливою складовою індустрії гостинності та соціально-економічної структури України. З початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації у 2022 році ресторанна галузь Харківщини зазнала значних втрат. Бойові дії, руйнування інфраструктури, евакуація населення та постійна загроза безпеці різко змінили умови ведення бізнесу [1; 4]. Водночас заклади харчування стали не лише комерційними підприємствами, а й осередками соціальної підтримки населення, гуманітарними майданчиками та прикладами бізнес-стійкості [2].

У перші місяці вторгнення більшість закладів громадського харчування Харкова та області припинили роботу через небезпеку, перебої з електро- та водопостачанням, проблеми з логістикою [3]. Проте згодом значна частина бізнесу адаптувалася, обравши нові моделі функціонування:

- волонтерська діяльність: багато ресторанів безкоштовно готували їжу для внутрішньо переміщених осіб, військових та медиків [2];
- скорочене меню та оптимізація витрат: перехід до сезонних та локальних продуктів, зменшення кількості позицій у меню [5];
- гнучкі формати роботи: онлайн-замовлення, доставка, співпраця з агрегаторами;
- адаптація інтер'єрів та графіків: облаштування укриттів, скорочений час роботи, врахування комендантської години [6].

Заклади харчування у Харкові стали важливим чинником підтримки

громади. Частина ресторанів працювала як пункти обігріву та укриття, організовувала благодійні акції. Це сформувало нову суспільну репутацію бізнесу: з орієнтації виключно на прибуток – до усвідомлення соціальної відповідальності [2; 7].

Основні проблеми ресторанного бізнесу Харківщини у воєнний період:

- загроза ракетних та артилерійських обстрілів;
- дефіцит персоналу через міграцію;
- зниження купівельної спроможності населення;
- труднощі з постачанням імпортованих товарів і кави [4; 5].

Разом з тим, спостерігається тенденція до відновлення: відкриття нових кав'ярень та ресторанів, зростання попиту на доставку їжі, розвиток концептуальних закладів із патріотичною тематикою. Очікується, що після стабілізації безпекової ситуації саме Харківщина може стати прикладом відродження індустрії гостинності в Україні.

Ресторанний бізнес Харківщини в період війни з РФ виступив не лише як економічний, а й як соціальний інститут. Його діяльність поєднує комерційну функцію з гуманітарною місією. Попри кризу, підприємці продемонстрували високу адаптивність, гнучкість та соціальну відповідальність. Це свідчить про потенціал галузі до подальшого розвитку та відновлення у післявоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Андреева Г. М. PR у сфері послуг: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 312 с.
2. Гончаренко І. В. Соціальна відповідальність ресторанного бізнесу під час війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. С. 77–83.
3. Дубова М. М. Вплив воєнних дій на діяльність підприємств харчування України. *Бізнес Інформ*. 2022. № 8. С. 112–118.
4. Котлер Ф., Келлер, К. Л. Маркетинг менеджмент : підручник. 15-те вид. Київ : Хімджест, 2018. 912 с.
5. Литовченко О. С. Адаптація закладів ресторанного господарства в

умовах кризи. *Вісник КНТЕУ*. 2023. № 2. С. 145–152.

6. Офіційний сайт Харківської міської ради. URL: <https://www.city.kharkov.ua> (дата звернення: 29.09.2025).

7. Черниш Н. Й. Ресторанний бізнес і суспільство: трансформація ролі під час воєнних конфліктів. *Соціальні комунікації*. 2023. № 1(18). С. 33–40.